

Kjære bruker

Denne PDF-filen er lastet ned fra Illustrert Vitenskaps nettsted (www.illvit.com) og kan ikke gis videre til en tredjepart.

På grunn av regler om rettigheter inneholder den ingen bilder.

Mvh.

Redaksjonen

150 år under jorden

1863: De første tunneltogene kjører i London – trukket av damplokomotiver.

1897: Boston får en metro – den eldste i USA, som fortsatt er i bruk.

1900: Metroen i Paris blir innviet.

1908: Verdens første rulletrapp installeres på Earls Court-stasjonen i London. Den går i stykker etter én dag.

1913: Den første metroen på den sørlige halvkulen åpner i Buenos Aires.

1918: 97 blir drept og cirka 200 såret, da et tog kjører av sporet i New York. Ulykken er den alvorligste i en tunnelbane.

1920: Automatisk dørlukking innføres.

1929: Planer for Second Avenue Subway i New York blir lansert. Trass i tallrike tilløp er linjen fortsatt ikke bygd ferdig, og den er dermed verdens mest forsinkede metroprosjekt.

1941–42: 150 barn fødes i Moskvas metro under tyske bombardementer.

1954: Torontos metro forsøker seg med et vognsett helt i aluminium. Materialet blir senere standard.

1983: VAL-linjen i Lille i Frankrike blir den første helautomatiske metroen.

1987: Singapores nye metro får dobbeltdører som skiller kai og spor.

1995: En kult sprer giftgass i Tokyos metro. 12 dødsofre blir resultatet.

2011: Lengden av verdens metrolinjer passerer 10 000 kilometer, som fra Nordpolen til ekvator.

Tunnelbaner er dyre å bygge, men til gjengjeld den mest effektive formen for transport i verdens storbyer. Cirka 140 byer over hele kloden har i dag metrosystemer, og i ytterligere 25 er det i ferd å bli anlagt en metro.

25 000

busser ventes å bli overflødige når Mekka i Saudi-Arabia snart får sin første metrolinje.

4 timer i rushtiden er et antall vogner i Tokyos tunnelbane forbeholdt kvinner fordi noen menn ikke kan holde fingrene fra fatet i de tettepakkede vognene.

61 selvmordsforsøk ble det registrert på ett år i metroen i Paris. På globalt plan finner inntil ett av 20 selvmord sted i tunnelbaner.

135 km/t kan togene kjøre i metroen i Guangzhou, Kina. Det gjør den til verdens raskeste.

491 958

passasjerer i døgnet bruker Tokyos Ikebukuro-stasjon, som er travlest i verden.

3111 hjemløse ble det funnet da frivillige en kald natt i januar 2010 foretok en optelling i og ved New York subway.

10 PÅ TOPP

Trafikken er tett i undergrunnen

Verdens mest trafikkerte metroer benyttes av flere milliarder mennesker hvert år. Travlest er Tokyos med tre milliarder reiser, noe som tilsvarer at hver innbygger tar ca. 300 turer.

Antall årlige reiser i milliarder

1. Tokyo	3,0	6. Paris	1,6
2. Moskva	2,4	7. Hongkong	1,6
3. Seoul	2,0	8. Beijing	1,5
4. Shanghai	1,7	9. Mexico City	1,4
5. New York	1,6	10. St. Petersburg	1,3

500 meter er maksimal avstand til en metrostasjon fra ethvert punkt i sentrum av Paris.

630 volt likestrøm er normal energiforsyning til metroer.

155 000 000

passasjerer kjører med metro hvert døgn. Det er 34 ganger antallet flyreisende.

36 000

passasjerer per linje per retning er vanlig kapasitet. Men den kommende West Island Line i Hongkong når opp på hele 85 000.

3 1/2

minutt tar turen med rulletrappen på Wheaton-stasjonen i Washington, USA. Rulletrappen er 155 meter lang, og høydeforskjellen mellom topp og bunn er 70 meter.

33%

av energien fra oppbremsing blir gjenbrukt i Metro de Bilbao.

1435 millimeter er sporvidden i de aller fleste metroer, nøyaktig som på vanlige jernbaner.

12-21 sekunder står dørene som regel åpne, viser tallrike målinger.

5 PÅ TOPP

New York har største nett

Med sitt store nett transporterer New York subway flere passasjerer enn alle andre metroer i USA.

Antall stasjoner

1. New York	468
2. Paris	368
3. London	270
4. Tokyo	217
5. Moskva	140

Finn alle kilder på www.illvit.no

The Tube

London's tunnelbane er den eldste i verden. Byen kunne ikke fungere uten The Tube, som banen kalles. Men systemet er samtidig beryktet for hyppige brudd og forstyrrelser.

420

 kilometer er den totale lengden på London Underground.

45 % av nettet ligger i tunneler.

33 km/t er togenes gjennomsnittsfart.

4070 vogner frakter passasjerene.

6,26 kilometer er den lengste avstanden mellom to Tube-stasjoner.

0,26 kilometer er den korteste.

412 rulletrapper er i bruk.

1 073 000 000

 passasjerer benytter systemet hvert år.

13 400 ansatte betjener dem.

78,9 gram CO₂ er det årlige utslippet per passasjerkilometer beregnet til.

16 timer, 44 minutter og 10 sekunder er rekorden i The Tube Challenge, som går ut på å besøke samtlige stasjoner.

6000

overvåkingskameraer på stasjoner og perronger holder øye med de reisende.

77 år har grafiske kart, først utviklet av Harry Beck, vært i bruk. Karttypen har dannet standard for verdens metroer.

